

PAPER-III
NEPALI

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) _____

(Name) _____

2. (Signature) _____

(Name) _____

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(In figures as per admission card)

Roll No. _____

(In words)

D 3 4 1 0

Time : 2 1/2 hours]

[Maximum Marks : 200

Number of Pages in this Booklet : 32

Number of Questions in this Booklet : 19

Instructions for the Candidates

1. Write your roll number in the space provided on the top of this page.
2. Answer to short answer/essay type questions are to be given in the space provided below each question or after the questions in the Test Booklet itself.

No Additional Sheets are to be used.

3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :

(i) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.

(ii) **Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.**

4. Read instructions given inside carefully.
5. One page is attached for Rough Work at the end of the booklet before the Evaluation Sheet.
6. If you write your name or put any mark on any part of the Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, you will render yourself liable to disqualification.
7. You have to return the test booklet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall.
8. **Use only Blue/Black Ball point pen.**
9. **Use of any calculator or log table etc., is prohibited.**

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

1. पहले पृष्ठ के ऊपर नियत स्थान पर अपना रोल नम्बर लिखिए ।
2. लघु प्रश्न तथा निबंध प्रकार के प्रश्नों के उत्तर, प्रत्येक प्रश्न के नीचे या प्रश्नों के बाद में दिये हुए रिक्त स्थान पर ही लिखिये ।
इसके लिए कोई अतिरिक्त कागज का उपयोग नहीं करना है ।
3. परीक्षा प्रारम्भ होने पर, प्रश्न-पुस्तिका आपको दे दी जायेगी । पहले पाँच मिनट आपको प्रश्न-पुस्तिका खोलने तथा उसकी निम्नलिखित जाँच के लिए दिये जायेंगे, जिसकी जाँच आपको अवश्य करनी है :
(i) प्रश्न-पुस्तिका खोलने के लिए उसके कवर पेज पर लगी कागज की सील को फाड़ लें । खुली हुई या बिना स्टीकर-सील की पुस्तिका स्वीकार न करें ।
(ii) कवर पृष्ठ पर छपे निर्देशानुसार प्रश्न-पुस्तिका के पृष्ठ तथा प्रश्नों की संख्या को अच्छी तरह चैक कर लें कि ये पूरे हैं । दोषपूर्ण पुस्तिका जिनमें पृष्ठ/प्रश्न कम हों या दुबारा आ गये हों या सीरियल में न हों अर्थात् किसी भी प्रकार की त्रुटिपूर्ण पुस्तिका स्वीकार न करें तथा उसी समय उसे लौटाकर उसके स्थान पर दूसरी सही प्रश्न-पुस्तिका ले लें । इसके लिए आपको पाँच मिनट दिये जायेंगे । उसके बाद न तो आपकी प्रश्न-पुस्तिका वापस ली जायेगी और न ही आपको अतिरिक्त समय दिया जायेगा ।
4. अन्दर दिये गये निर्देशों को ध्यानपूर्वक पढ़ें ।
5. उत्तर-पुस्तिका के अन्त में कच्चा काम (Rough Work) करने के लिए मूल्यांकन शीट से पहले एक पृष्ठ दिया हुआ है ।
6. यदि आप उत्तर-पुस्तिका पर अपना नाम या ऐसा कोई भी निशान जिससे आपकी पहचान हो सके, किसी भी भाग पर दर्शाते या अंकित करते हैं तो परीक्षा के लिये अयोग्य घोषित कर दिये जायेंगे ।
7. आपको परीक्षा समाप्त होने पर उत्तर-पुस्तिका निरीक्षक महोदय को लौटाना आवश्यक है और इसे परीक्षा समाप्ति के बाद अपने साथ परीक्षा भवन से बाहर न लेकर जायें ।
8. केवल नीले/काले बाल प्वाइंट पेन का ही इस्तेमाल करें ।
9. किसी भी प्रकार का संगणक (कैलकुलेटर) या लाग टेबल आदि का प्रयोग वर्जित है ।

NEPALI
नेपाली

Paper – III
प्रश्नपत्र – III

Note : This paper is of **two hundred (200)** marks containing **four (4)** sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

द्रष्टव्य : यो प्रश्नपत्र **दुईसय (200)** अङ्कको हो र यसमा **चार (4)** खण्ड छन् । परीक्षार्थीहरूले दिइएको विस्तृत निर्देश बमोजिम यसमा भएका प्रश्नहरूको उत्तर लेख्नुपर्नेछ ।

SECTION – I

खण्ड – I

Note : This section consists of **two (2)** essay type questions of **twenty (20)** marks each, to be answered in about **five hundred (500)** words each. **(2 × 20 = 40 marks)**

नोट : यस खण्डमा **बीस-बीस (20-20)** अङ्कका **दुईवटा (2)** निबन्धात्मक प्रश्न छन् । प्रत्येकको उत्तर लगभग **पाँच-पाँचसय (500)** शब्दमा अपेक्षित छ । **(2 × 20 = 40 अङ्क)**

1. ऐतिहासिक-तुलनात्मक भाषाविज्ञान ।

Lined writing area with 24 horizontal lines.

2. साहित्य लेखनमा विधाभञ्जनको प्रयोग र परम्परा ।

A series of 20 horizontal lines spanning the width of the page, intended for handwritten text or notes.

A series of horizontal lines for writing.

SECTION – II

खण्ड – II

Note : This section contains **three (3)** questions from each of the electives / specializations. The candidate has to choose only one elective / specialization and answer all the three questions from it. Each question carries **fifteen (15)** marks and is to be answered in about **three hundred (300)** words. **(3 × 15 = 45 marks)**

नोट : यस खण्डमा प्रत्येक ऐच्छिक एकाइभित्र तीन-तीन (3-3) वटा प्रश्न छन् । परीक्षार्थीले केवल एउटा ऐच्छिक एकाइ छानेर त्यसैबाट तीनवटा प्रश्नका उत्तर लेख्नुपर्नेछ । प्रत्येक प्रश्न पन्ध्र (15) अङ्कको हो र त्यसको उत्तर लगभग तीनसय (300) शब्दमा अपेक्षित छ । **(3 × 15 = 45 अङ्क)**

निर्विकल्प (ऐच्छिक) – I

3. 'शाकुन्तल' महाकाव्यमा पाइने प्रकृति वर्णनका विशेषताहरू केलाउँदै 'शाकुन्तल' महाकाव्यलाई 'प्रकृतिको रमणीय क्रीडाभूमि हो' भन्न सकिने कारणहरू दर्शाउनुहोस् ।
4. कवि मोतीराम भट्टको सौन्दर्य चेतना उनको 'पिकदूत'-मा कसरी प्रकट हुन सकेको छ ? सोदाहरण स्पष्ट पार्नुहोस् ।
5. कवित्वको गुणस्तरका दृष्टिले 'युद्ध र योद्धा'-को महत्त्व र मूल्य दर्शाउनुहोस् ।

निर्विकल्प (ऐच्छिक) – II

3. बेनेडिट्टो क्रोचेको सौन्दर्यशास्त्रीय दृष्टिकोण स्पष्ट पार्नुहोस् ।
4. समाजशास्त्रीय समालोचनाका मानदण्डहरू चिनाएर साहित्यालोचनामा तिनको उपयोगिताबारे आफ्ना विचारहरू प्रस्तुत गर्नुहोस् ।
5. एरिस्टोटलको त्रासदी सङ्गठनको परिचय दिएर त्रासदीय प्रभावबारे एरिस्टोटलीय विचारहरूको समीक्षा गर्नुहोस् ।

निर्विकल्प (ऐच्छिक) – III

3. 'पालि'-को अर्थ स्पष्ट पारेर पालि भाषाको परिचयात्मक अध्ययन प्रस्तुत गर्नुहोस् ।
4. प्राचीन भारतीय आर्यभाषाको ध्वनिव्यवस्थाबारे एउटा गहकिलो प्रबन्ध लेख्नुहोस् ।
5. वैदिक-संस्कृत भाषाका भाषिक विशेषताहरूको परिचय दिएर लौकिक संस्कृतसँग यसको सम्बन्ध दर्शाउनुहोस् ।

निर्विकल्प (ऐच्छिक) – IV

3. 'दुःखान्तकम् न नाटकम्' भन्ने भनाइ नेपाली नाटकमा कतिसम्म चरितार्थ हुन सकेको पाइन्छ ? विवेचनात्मक उत्तर लेख्नुहोस् ।
4. ऐतिहासिक विषयवस्तुको नाटकीकरणका दृष्टिले बालकृष्ण समका ऐतिहासिक नाटकहरू कतिसम्म सफल छन् ? समीक्षात्मक उत्तर लेख्नुहोस् ।
5. नाटकीय संवाद कलाका दृष्टिले बालकृष्ण सम र गोपालप्रसाद रिमालका नाटकहरूको महत्त्व एवम् मूल्यमा प्रकाश पार्नुहोस् ।

SECTION – III
खण्ड – III

Note : This section contains **nine (9)** questions of **ten (10)** marks, each to be answered in about **fifty (50)** words. **(9 × 10 = 90 marks)**

नोट : यस खण्डमा **दस-दस (10-10)** अङ्कका **नौवटा (9)** प्रश्न छन् । प्रत्येक प्रश्नको उत्तर लगभग **पचास (50)** शब्दमा अपेक्षित छ । **(9 × 10 = 90 अङ्क)**

6. 'नव एरिष्टोटलवाद' भनेको के हो ?

7. 'अवतार साहित्यको समेत हुन्छ' भनेर इन्द्रबहादुर राईले के भन्न चाहेका हुन् ?

8. 'राल्फावाद'-को सैद्धान्तिक पृष्ठभूमि के हो ?

9. महाकवि देवकोटाले उनको आफ्नो कुन कृतिलाई 'कवितात्मक नाटक' अथवा 'पद्यात्मक उपन्यास जस्तो भएको छ' भनेका छन् ? किन ?

10. आई.ए. रिचर्ड्सले अँल्याएको 'चाक्षुष संवेदना' के हो ?

11. भरतको रससूत्रका व्याख्याताहरूमध्ये निर्णायक व्याख्याता को हुन् र किन हुन् ?

12. 'परिवेश-विमर्श' भनेको के हो र साहित्यमा यसको के-कस्तो प्रयोजन छ ?

13. 'प्रह्लाद' नाटकको शीर्षक 'हिरण्यकशिपु' हुनुपथ्यो भनेर कसले भनेका हुन् र किन त्यसो भनेका हुन् ?

14. कविता, कवित्व र कवित्वको गुणस्तर भन्नाले के बुझिन्छ ?

SECTION – IV
खण्ड – IV

Note : This section contains **five (5)** questions of **five (5)** marks each based on the following passage. Each question should be answered in about **thirty (30)** words.

(5 × 5 = 25 marks)

नोट : यस खण्डमा निम्नलिखित अनुच्छेदमा आधारित पाँच (5) वटा प्रश्न छन् । प्रत्येक प्रश्नको उत्तर लगभग तीस (30) शब्दमा अपेक्षित छ । प्रत्येक प्रश्न पाँच (5) अङ्कको हो ।

(5 × 5 = 25 अङ्क)

प्रगतिशीलतावादले समाजमा परिवर्तन खोज्छ । सामाजिक परिवर्तन तर व्यक्ति मात्रमा होइन, त्यो नैतिकतावाद हुन्छ । सामाजिक व्यवस्थामा परिवर्तन चाहन्छ प्रगतिशील साहित्यले, स्थित सामाजिकतामा प्रगतिपथ रूढ देख्छ । यसले सामाजिक (बौद्धिक, आर्थिक, राजनीतिक) अवरोधनहरू पन्साउनुपर्ने अनिवार्यता उघारो पार्छ । प्रगतिशीलतावाद सटीकतः सिद्धान्त(वाद) होइन, चेतना हुन्छ । प्रगतिशील दृष्टिहरू एकजातीय हुँदैनन्, स्थावरिक समाजलाई परिवर्तनको विकास दिनु चाहचेतनामा ती सजातीय हुन्छन् । सामाजिक व्यवस्थाको पूर्णतः विस्थापन वा आंशिक सुधार चाहनेसम्म विभेदका प्रगतिशील चिन्तक र लेखकहरू हुन्छन् । सामाजिक निर्माण वा सुधारका विकल्पहरू समेत उनीहरूका भिन्दाभिन्दै हुनसक्छन्, हुन्छन् । परिवर्तनको खोज अवश्य तर सार्वजनिक स्वीकृति र समर्थनमा अढेको हुन्छ । समाजपरकता नै प्रगतिशीलताभावको तल हुन्छ ।

15. प्रगतिशीलतावादका मुख्य मान्यताहरू के-के हुन् ?

16. प्रगतिशीलतावाद सिद्धान्त नभएर चेतना हो ? कसरी ?

17. प्रगतिशील दृष्टिहरू 'एकजातीय' नभएर 'सजातीय हुन्' भनेको के हो ?

18. 'प्रगतिवाद' र 'प्रगतिशीलतावाद' का बीचमा के अन्तर छ ?

19. प्रगतिशील चिन्तक र लेखकहरूका दृष्टिमा 'परिवर्तन' - को अवधारणा केमा आधारित छ ?

Space For Rough Work

FOR OFFICE USE ONLY	
Marks Obtained	
Question Number	Marks Obtained
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	

Total Marks Obtained (in words) .....

(in figures) .....

Signature & Name of the Coordinator .....

(Evaluation)

Date .....